

УДК 37.07:005.95:373.2

Шевчук О. Ю.
студентка магістратури
"Управління навчальним закладом"
(Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир)
завідуюча
(ДНЗ №2 м. Коростень, Житомирської обл.)
e-mail: olgashev@mail.ua

**Теоретичні аспекти інформатизації управління діяльністю
педагогічних працівників ДНЗ на засадах інформаційно-
комунікаційних технологій**

У статті розглянуто питання інформатизації управління діяльністю педагогічних працівників ДНЗ на засадах інформаційно-комунікаційних технологій. Науково обґрунтовано поняття "інформатизація", "управління навчальним закладом", "інформаційно-комунікаційні технології". Виокремлено основні теорії управління дошкільним навчальним закладом. Зокрема, західну теорію управління закладами освіти, яка розрізняє чотири концепції управління.

Актуальність дослідження полягає в тому, що сьогоденне суспільство не можливо собі уявити без інформаційно-комунікаційних технологій, що стали невід'ємною частиною культури та необхідною нормою. Здобутки науково-технічної сфери за короткий проміжок часу зайняли важливе місце в сучасному світі.

Наразі, все більше уваги приділяється системі інформатизації управління в освітніх закладах. Одна з головних причин криється в тому, що сучасне суспільство висуває нові вимоги до підростаючого покоління. Це в свою чергу вимагає серйозних змін в здійсненні навчального-виховного процесу: самого змісту освіти, його організації і способів взаємодії всіх учасників педагогічного процесу. Ідея інформатизації освіти полягає в необхідності підготовки фахівців в умовах інформаційного суспільства, яке істотно відрізняється від інших форм організації суспільного життя, не зачіпаючи при цьому її основ. Нині у більшості країнах світу добре розуміють переваги інформаційно-комунікаційних технологій, тому вільне володіння основними вміннями і концепціями, є такою ж невід'ємною частиною базової освіти, як читання, письмо та рахунок.

Метою статті є вивчення теоретичних основ інформатизації управління діяльністю педагогічних працівників ДНЗ на засадах інформаційно-комунікаційних технологій.

Виклад основного матеріалу. Інформатизація дошкільної освіти передбачає використання інформаційно-комунікаційних

технологій в адміністративній, фінансово-господарській, педагогічній та методичній діяльності й охоплює всіх учасників освітнього процесу: вихованців, батьків, педагогічних працівників та, безумовно, управлінські кадри [1: 91].

Основним критерієм, за яким ми можемо віднести ту чи іншу технологію саме до інформаційної виступає сукупність ряду засобів навчання, які використовуються педагогом при здійсненні навчально-виховного процесу. Саме тому, можемо стверджувати, що інформаційні технології є похідною саме від "технології навчання", або іншими словами – одним із її окремих випадків. Варто зазначити, що чіткого тлумачення поняття "інформаційні технології" не існує. Наразі, можемо зустріти безліч варіантів: "інформаційні технології", "інформаційно-комунікаційні технології", "інформаційні та комунікаційні технології", "інформаційно-телекомунікаційні технології", "нові інформаційні технології" та інше [2:438].

Ситуація є схожою що й до визначення самого поняття "інформаційні технології навчання", котре з'явилося в 70-х рр. минулого ст. На той час під ним розуміли організацію навчально-виховного процесу на основі передових тогочасних носіїв інформації. Нині ж розвиток технологій набув нового масштабу і зробив великий крок вперед. Так, інформаційні технології в себе включають наступне:

- технічне середовище, яке представлене тією технікою, котра задіяна для розв'язання поставлених завдань;
- програмне середовище, котре утворює набір програмних засобів;
- предметне середовище – зміст тієї чи іншої науки на рівні конкретної дисципліни
- методичне середовище [3].

Так, у Законі України "Пронаціональну програму інформатизації" зазначено: "інформаційна технологія – цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування" [4].

Що ж стосується самого процесу інформатизації, то думки вчених теж не є однотайними і кожен в цьому процесі вбачає своє. Як зазначає О. Цимбалюк інформатизація навчального закладу – це впровадження інформаційних технологій в усі сфери його діяльності [5: 36]. Т. Марковська процес інформатизації освіти бачить як комплексний процес, який має багатоплановий характер викликаний потребами сучасного суспільства [6: 29]. В. Гриценко, даючи визначення поняттю "інформатизація", визначає його як процес забезпечення освітньої галузі методологією, практикою розробки та використання новітніх методів інформаційно-комунікаційних

технологій, котрі спрямовані на втілення в життя психолого-педагогічної мети навчання підростаючого покоління [6: 47].

Застосування інформаційно-комунікативних технологій у галузі освіти і безпосередньо в управлінні педагогічним колективом, стало нагальною необхідністю для налагодження діяльності дошкільних навчальних закладів.

Управління є передусім чітко усвідомленою та цілеспрямованою діяльністю людини, котра переслідує ряд чітко окреслених цілей. Це не є просто діяльністю, а є особливим її різновидом який пов'язаний із виробленням рішення, з організацією, спрямованою на втілення рішення у життя, з регулюванням системи відповідно до заданої мети, з підбиттям підсумків діяльності, з систематичним отриманням, переробкою та використанням інформації [7: 390].

На думку Л. Шишолік управління дошкільним навчальним закладом є правильно скоординована діяльність управлінця та цілеспрямований процес його впливу на роботу такої установи [8: 5].

Такого ж визначення поняттю "управління навчальним закладом" подає О. Канарова, додаючи при цьому, що не лише діяльність спрямована на впорядкування навчально-виховного процесу, а його подальше вдосконалення. При цьому, управління має місце лише в тому випадку, коли є наявною реальна діюча система, котра розв'язує різноманітні за характером завдання управління [9: 178].

В сучасній теорії та практиці управління існує безліч теорій та підходів до управління дошкільним навчальним закладом, котрі відображають пріоритетність тих чи інших аспектів діяльності управлінської системи.

Західна теорія управління закладами освіти розрізняє чотири концепції управління.

Виникнення першої такої концепції припадає на початок XX ст. Її основою виступає економічна ефективність закладу освіти. Так, навчальний заклад розглядається як закрита, механістична система управління, де в першу чергу всі зусилля спрямовано на забезпечення ефективності такої системи. Натомість підґрунтям другої концепції є критерії педагогічної ефективності. Вона спирається на принципи психології, а в аналітичному відношенні ґрунтується на аналізі досвіду адміністраторів навчальних закладів, котрі орієнтуються на положення біхевіоризму. Варто відзначити, що наголос представники цієї концепції роблять на міжособистісних відносинах й управлінській поведінці.

Третя концепція управління ґрунтується на критерії гнучкості. Її підвалинами виступає теорія управління розвитком, теорія випадковості, розвитку організаційних структур, а також інституціонального розвитку. Під час управління даною системою її прихильники основний акцент роблять на ситуаційні зміни середовища ззовні з ціллю забезпечення її політичної гнучкості.

Остання ж модель управління ґрунтується на принципі релевантності. Її основою являються положення екзистенціалізму, критичного реалізму, діалектичного методу та теорії людських взаємин.

На сьогоднішній день найбільш сучасною, не лише за часом їх появи, є моделі управління, котрі ґрунтуються на критерії гнучкості [10].

Використання інформаційно-комунікативних технологій дає змогу досягти якісно нових освітніх результатів, що значно прискорюють процес управлінської діяльності й підвищують її

ефективність. Досвід роботи сучасних садків свідчить про те, що впровадженню інформаційних технологій в управління дошкільним навчальним закладом сприяє ряд факторів, пов'язаних із вимогами до підготовки документів і звітів, наявністю в ДНЗ комп'ютерної мережі, певної кількості комп'ютерної, проекційної та копіювальної техніки, що дає можливість адміністрації використовувати все це для підвищення ефективності управління дитячим навчальним закладом.

Висновок. Отже, інформатизація управління діяльністю педагогічних працівників дошкільного навчального закладу є доволі складним процесом, котрий потребує не лише матеріальних витрат, але й підвищення рівня комп'ютерної грамотності педагогічного колективу. Інформатизація дошкільних навчальних закладів може повноцінно сформувати єдиний інформаційний освітній простір тільки в тому випадку, коли буде розроблена чітка концепція, яка б визначала б пріоритетні цілі та засоби їх досягнення з урахуванням специфіки конкретного дошкільного навчального закладу.

Список використаних джерел та літератури:

1. Богдан В. Регіональний досвід інформатизації управління дошкільною освітою / В. Богдан // Нова педагогічна думка. – 2015. – Вип. 84. – С. 9195.

2. Видишко Н. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності вищих навчальних закладів / Н. Видишко, Т. Ткаченко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. праць. – Вінниця : ДОВ "Вінниця", 2007. – С. 435-441.

3. Торубара О. Застосування новітніх інформаційних технологій в навчальному процесі вищих навчальних закладів / О. Торубара // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 108.2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_2_108_20

4. Закон України "Про національну програму інформатизації" // Офіційний вісник України. – 1998. – № 10. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>.

5. Цимбалюк О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у дошкільних навчальних закладах / Цимбалюк О. // Педагогічний пошук. – 2013. – № 3. – С. 36-41.

6. Марковська Т. Стан і перспективи впровадження ІКТ в практику дошкільної освіти / Т. Марковська // Комп'ютер в школі та сім'ї. – 2010. – № 1. – С. 29-32.

7. Афанасьев В. Социальная информация и управление обществом / В. Афанасьев. – М. : Политиздат, 1975. – 408 с.

8. Шишолік Л. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у дошкільній освіті в контексті методичних аспектів / Л. Шишолік ; упоряд. А. Волосюк ; за заг. ред. Л. Шишолік. – Рівне : РОІППО, 2015. – С. 4-7.

9. Канарова О. Системний підхід в управлінні сучасним дошкільним навчальним закладом / О. Канарова // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2014. – № 6. – С. 176-184.

10. Касьян С. Теоретичні аспекти управління вищим начальним закладом системи післядипломної педагогічної освіти [Електронний ресурс] / С. Касьян // Theory and methods of educational management. – 2015. – Вип. 15 – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10036/1/%D0%9A%D0%B0%D1%81%D1%8C%D1%8F%D0%BD%20%D0%A1.%20%D0%9F,.pdf>

Шевчук О. Ю.

***Теоретические аспекты информатизации управления
деятельностью педагогических работников ДУЗ на основе
информационно-коммуникационных технологий***

В статье рассмотрен вопрос информатизации управления деятельностью педагогических работников ДУЗ на основе информационно-коммуникационных технологий. Научно обосновано понятия "информатизация", "управление учебным заведением", "информационно-коммуникационных технологий". Выделены основные теории управления дошкольным учебным заведением. В частности, западную теорию управления учебными заведениями, которая различает четыре концепции управления.

Shevchuk O.

***The theoretical aspects of informatization of management of staff members in
preschool establishments on the basis of ICT***

The articles deals with the questions of informatization of management of preschool teaching staff on the basis of information and communication technologies (ICT). It's scientifically proved the concept of "informatization", "management of educational establishment", "ICT". It is determined the basic theories of management of preschool institution. In particular, Western theory of managements, which has four concepts of management.